

ת"פ 60484/03/22 - מדינת ישראל נגד אימן מסארווה

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 60484-03-22 מדינת ישראל נ' מסארווה(עציר)
ואח'

לפני	כבוד השופט אבי לוי
בעניין:	המאשימה
	נגד
הנאשם	אימן מסארווה (עציר)

גזר דין

כללי

הנאשם שלפניי, **אימן מסארווה** (להלן: "**הנאשם 1**" או "**הנאשם**") הורשע ביום 28.3.23 על-סמך הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן אשר הוגש נגדו ונגד אחרים.

הנאשם הורשע בשתי עבירות שעניינן **סחר בסם מסוכן** בהתאם לסעיפים 13 ו-19א לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש] התשל"ג - 1973 (להלן: "**פקודת הסמים המסוכנים**" או "**הפקודה**") בצירוף לסעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**" או "**החוק**"); וכן בעבירה שעניינה **החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית** בצוותא חדא, בהתאם לסעיפים 7(א) ו-7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים.

בנוסף לאמור, נאשם זה הוכרז במסגרת הסדר הטיעון "כסוחר סמים" בהתאם לסעיף 36א(ב) לפקודה.

כאן המקום לציין, כי עונשו של הנאשם מס' 2 בכתב האישום המקורי (**מוהנד מסארווה**), נגזר על ידי ביום 17.5.23 לאחר שבהסכמת הצדדים, עניינו נדון בנפרד מעניינם של הנאשמים האחרים. על נאשם זה הושתו **16 חודשי מאסר לריצוי בפועל** לאחר שהורשע בעבירה שעניינה סיוע לסחר בסם מסוכן בהתאם לסעיפים 13 ו-19א לפקודת הסמים המסוכנים, בצירוף לסעיף 31 לחוק.

עונשם של הנאשם מס' 3 (**פאדי אבו סבית**) והנאשם מס' 4 (**פואד אבו סבית**) נגזר על ידי ביום 1.11.23. על השניים הושתו **30 חודשי מאסר לריצוי בפועל**. עונש זה הוטל על הנאשם מס' 3 בגין הרשעתו בשתי עבירות שעניינן סיוע לסחר בסם מסוכן בהתאם לסעיפים 13 ו-19א לפקודת הסמים המסוכנים, בצירוף לסעיף 31 לחוק וכן בשתי עבירות שעניינן החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית בהתאם לסעיפים 7(א) ו-7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים; בעוד על הנאשם מס' 4 עונש זה הוטל בגין הרשעתו בעבירה שעניינה סחר בסם מסוכן בהתאם לסעיפים 13 ו-19א לפקודת הסמים המסוכנים בצירוף לסעיף 29 לחוק; וכן בעבירה שעניינה החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית בצוותא חדא, בהתאם לסעיפים 7(א) ו-7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים.

יש לציין, כי **עניינם של הנאשמים הנ"ל הופרד מעניינו של הנאשם מושא גזר דין זה, נוכח הדרדרות ממשית ומשמעותית במצב בריאותו**, אשר עליה הצביע בא כוחו עובר לגזירת דינו. ביום 25.10.23, מספר ימים לאחר שנשמעו הטענות לעונש בעניינם של הנאשמים הנותרים כולם (1,3 ו- 4) וימים ספורים לפני המועד שנקבע להשמעת גזר דינם, הגיש ב"כ של הנאשם 1 לתיק בית המשפט "בקשה דחופה ביותר להשלמת טיעון לעונש והצגת מסמכים רפואיים חדשים". בבקשה נטען, כי **הנאשם 1 סובל מגידול ממאיר בבלוטת התריס וזקוק להתערבות רפואית דחופה**; משכך, נתבקשתי להתחשב עובר לגזירת הדין במצבו הרפואי העדכני. נוכח התפתחות זו, התבקשה עמדת המאשימה. אל עמדות הצדדים בכל הנוגע לסוגיה זו אתייחס בהרחבה להלן.

עובדות ההרשעה

עובדות הרשעתם של הנאשמים בכתב האישום המתוקן, הינן כדלהלן (אעיר, כי בשים לב לכך שהמעשים המיוחסים לנאשם 1 ולנאשמים 3 ו- 4 כרוכים ומשולבים אלו באלו הדברים יובאו במלואם ויתייחסו לחלקו של כל אחד מהנאשמים) -

במועדים הרלוונטיים לכתב אישום זה, פעל הסוכן המשטרתי, המכונה נ"פ 608192/21 (להלן: "**הסוכן**") בשליחות משטרת ישראל ורכש בהוראתה, באישורה ובכספה סמים, כלי נשק ותחמושת. בין הסוכן לבין הנאשם 1 קיימת היכרות מוקדמת. נאשמים 1 ו-2 הם אחים; נאשמים 3 ו- 4 גם הם אחים. אסמאעיל טאהא הוא מכרם של הנאשמים 1 ו- 2 ושכנם של הנאשמים 3 ו- 4.

במועדים שונים, סיכמו הנאשמים ואסמאעיל לסחור בסמים מסוכנים מסוגים שונים ולמכור אותם, כמפורט להלן:

אישום ראשון (מתייחס לכלל הנאשמים)

בתאריך 18.8.21 שוחח נאשם 1 עם הסוכן. סוכם, כי נאשם 1 ימכור לסוכן סם מסוכן מסוג קוקאין בכמות של כ- 100 גרם **תמורת 24,000 ₪**, ביום המחרת.

בתאריך 19.8.21 סיכם הנאשם 1 עם הסוכן, כי העסקה תתבצע בתחנת "דלק" בכפר קאסם. סוכם כי הנאשמים 1 ו- 4 ימכרו לסוכן סם מסוג קוקאין כאשר הנאשם 2, נאשם 3 ואיסמעיל יסייעו להם בכך. בעת שהיה הסוכן בדרכו אל מקום העסקה, כיוון אותו הנאשם 1 למקום העסקה באמצעות הודעות ביישומון "ווטסאפ". בנוסף, אמר נאשם 1 לנאשם 2, כי עליו לשוחח עם נאשם 4 ולהנחות אותו לבצע את עסקת הסמים עם הסוכן במקום העסקה. לאחר שתיאם את הדבר עם הנאשם 2, נאשם 4 סיכם עם נאשם 3 ועם אסמאעיל לבצע את העסקה במקום הנ"ל. סמוך לשעה 15:20, הגיע הסוכן למקום העסקה באמצעות מונית והמתין.

בהתאם לסיכום, בסמוך לשעה 15:40, הגיעו הנאשמים 3, 4 ואסמאעיל למקום העסקה ברכב מסוג יונדאי איוניק מ"ר 50601501, כשהם מחזיקים ברכב זה בצוותא חדא (עם הנאשמים 1 ו- 2) סם מסוג קוקאין במשקל כולל של 98.25 גרם נטו, ללא היתר על פי דין.

במקום העסקה, נאשם 4 יצא מן הרכב, פנה לסוכן, הזדהה וציין, כי הגיע מטעמו של הנאשם 1. או אז, נאשם 4 והסוכן נכנסו לרכב ובנוכחות הנאשם 3 ואסמאעיל, הוציא הנאשם 4 את הסמים ממכנסיו ומסר אותם לנאשם 3. זה האחרון מסר את הסמים לסוכן, אשר שקל אותם והתלונן על איכותם.

בשלב זה, ביקש הסוכן מן הנאשמים 3, 4 ואסמאעיל שיסעו לכיוון המונית כדי שימסור להם את הכסף תמורת הסמים. אסמאעיל נהג ברכב לכיוון המונית, הסוכן יצא מן הרכב ומיד התקשר לנאשם 1 והתלונן באוזניו על איכות הסמים. נאשם 1 השיב לסוכן כי הסמים "באחריות"; הוא אף הציע לקנות ממנו כמות גדולה יותר באשראי.

בסיומה של השיחה עם נאשם 1, שב הסוכן לרכב ומסר לנאשם 4 סך של 24,000 ש"ח תמורת הסמים ובמסגרת העסקה. מיד לאחר מכן, חזר הסוכן למונית ועזב את מקום העסקה.

צוין בכתב האישום המתוקן כי במעשיהם המפורטים לעיל נאשמים 1 ו-4 סחרו בצוותא חדא בסם מסוכן מסוג קוקאין במשקל כולל של **98.25 גרם נטו**. אלו אף החזיקו בו שלא לצריכתם העצמית. הנאשמים 2, 3 ואיסמאעיל סייעו לנאשמים 1 ו-4 לסחור בסם מסוכן מסוג קוקאין במשקל האמור. כמו כן הנאשם 3 ואיסמאעיל החזיקו בסם שלא לצריכתם העצמית.

אישום שני (נאשמים 1 ו-3 בלבד)

בין התאריכים 9.9.21 ו- 11.9.21 תקשרו נאשם 1 והסוכן זה עם זה באמצעות שיחות קוליות ובהודעות. השניים סיכמו שהנאשם 1 ימכור לסוכן סם מסוכן מסוג קוקאין בכמות של 100 גרם תמורת 240 ₪ (לגרם). בהמשך למתואר לעיל, סיכם הנאשם 1 עם הנאשם 3 ואיסמאעיל, כי ימכור לסוכן, בסיועם של איסמאעיל והנאשם 3, סם מסוכן מסוג קוקאין.

בתאריך 12.9.21 סמוך לשעה 11:00 שוחחו הנאשם 1 והסוכן על מנת לתאם את הגעת האחרון לצורך ביצוע העסקה. נאשם 1 מסר לסוכן שיגיע לתחנת "דלק" בכפר קאסם. בהמשך, הסוכן והנאשם 1 תיאמו כי העסקה תבוצע בשעה 14:00 או בסמוך לכך.

בשל תנועה ערה בכבישים, הפגישה עם הנאשם 3 ואיסמאעיל התעכבה, בעוד הנאשם 1 נותר בקשר רציף עם הסוכן, עם הנאשם 3 ועם איסמאעיל. הנאשם 1 עדכן את אלו בכל הנוגע לסוג רכבו של הסוכן.

סמוך לשעה 14:30 הגיע הסוכן למקום העסקה במונית והמתין במקום. בהתאם לסיכום, הנאשם 3 ואסמאעיל שנכחו במקום העסקה מבעוד מועד, המתינו ברכב מסוג מזדה 6 מ"ר 2327576 כשהם מחזיקים ברכב סם מסוכן מסוג קוקאין במשקל כולל של 99.69 גרם נטו, ללא היתר על פי דין.

בהמשך למתואר, נכנס הסוכן לרכב, ובנוכחות אסמאעיל, הוציא נאשם 3 ממכנסיו את הסמים ומסר אותם לסוכן. הסוכן שקל את הסמים ופנה בתלונה לנאשם 3, לפיה חסרים מספר גרמים מן הסמים. בתגובה אמר נאשם 3 כי ישלח בהמשך את החסר. עוד התלונן הסוכן על איכות הסמים, ונאשם 3 השיב כי "כל הסחורה ככה". אסמאעיל השיב לסוכן: "חתכתי שלם".

בשלב זה, יצא הסוכן מהרכב, ניגש למונית, לקח את הכסף המיועד לעסקה ומסר לנאשם 3 ולאסמאעיל סך של 23,000 ₪ תמורת הסמים, תחת הסכום עליו סוכם וזאת בשל הכמות החסרה, לטענתו. בשלב זה, הנאשם 3 ואסמאעיל נסעו מהמקום.

בהמשך למתואר לעיל, התקשר הסוכן לנאשם 1, התלונן באוזניו על חסרונם של שלושה גרמים במסגרת העסקה ועדכן אותו כי מסר ליד הנאשם 3 ואסמאעיל סך כספי נמוך ב- 1000 ₪ לעומת זה שעליו סיכמו במסגרת העסקה, בשל החוסר כאמור. מיד לאחר מכן חזר הסוכן למונית ועזה את מקום העסקה. סמוך לאחר ביצוע העסקה, נאשם 3

ואסמאעיל נסעו ברכב לתחנת דלק סמוכה למקום העסקה ופגשו בנאשם, בעת שהמתין במקום ברכב מסוג אופל אינסינגה מ"ר 2144375.

צוין בכתב האישום המתוקן, כי במעשיהם המפורטים לעיל, הנאשם 1 סחר בסם מסוכן מסוג קוקאין במשקל כולל של 99.69 גרם נטו, בסיועם של הנאשם 3 ושל איסמאעיל, אשר החזיקו בסם שלא לצריכה עצמית וללא היתר על פי דין.

עובר לגזירת הדין התבקש שירות המבחן להפיק תסקיר בעניינו של הנאשם 1 בלבד. להלן יובאו עיקריו.

תסקיר שירות המבחן מיום 26.7.23 - הנאשם 1

במסגרתו של תסקיר שירות המבחן, פורט כי הנאשם 1, בן 52, נשוי ואב לארבעה. ממידע עדכני שהתקבל מטעם גורמי שב"ס עלה שהנאשם מצוי מזה למעלה מחודשיים בתוכנית טיפולית המיועדת לטיפול בבעיות חיים ובבעיית השימוש בחומרים משני תודעה. כיום, הוא משמש כבעל תפקיד בתוכנית הנ"ל כאיש קשר. עוד צוין, כי התנהלותו באגף היא תקינה. הנאשם מגיע באופן סדור למפגשים, מכבד את החוקים והנהלים של המסגרת הטיפולית, ומשתף מתוך עולמו הפנימי ובידע שצבר מתחום ההתמכרויות. הוסף, כי גורמי הטיפול ציינו, כי קיימת אצל הנאשם מוטיבציה ורצון לבצע באישיותו שינוי משמעותי באמצעות הליך גמילה נוסף. מעיון בגיליון הרישום הפלילי עלה, כי לחובתו הרשעה אחת משנת 2011 שעניינה היה סחר בסמים. לדבריו של הנאשם, משפחתו סובלת ממצוקה כלכלית קשה.

בבואו של שירות המבחן להעריך את סיכויי שיקומו של הנאשם, צוין, כי **על גורמי הסיכוי** בעניינו נמנים הבושה שחש אל מול ילדיו והירתמותו להליך של הכנה לטיפול גמילה במסגרת כתלי הכלא. הוער, כי ניכר כי שהייה במסגרת סגורה וכוללנית משפיעה על הנאשם באורח מווסת ומציב גבול. **גורמי הסיכון** שצוינו כללו חשיפה ממושכת לשוליות ולעבריינות, ובכלל אלה מעורבות בסכסוכים עם גורמי פשיעה וניהול אורח חיים התמכרותי ופורע חוק. הוער, כי קשייו הכלכליים של הנאשם ומצבו הרפואי (שנסקר בהרחבה במסגרתו של התסקיר) אף הם אינם תורמים להפחתת קשייו בכל הקשור לסדר החברתי ולגבולות החוק. צוין גם, שסנקציות עונשיות שהושטו עליו בעבר לא הובילו את הנאשם לתיקון דרכיו. הודגש שקיים סיכון משמעותי להישנות עשייה עוברת חוק מצד הנאשם בעתיד.

לסיכום, לא עלה בידי שירות המבחן לבוא בהמלצה טיפולית שיקומית בקהילה שעשויה להפחית סיכון זה.

בהתאם לבקשת ההגנה התבקשה הכנת תסקיר משלים בעניינו של נאשם זה. להלן עיקריו.

תסקיר משלים מיום 26.9.23

שירות המבחן התבקש להתייחס למספר נתונים טיפוליים מאת שב"ס שלא עמדו לנגד עיניו עת נכתב התסקיר מיום 27.6.23. עם זאת, גם במסגרתו של התסקיר המשלים, הובעה הערכתו של שירות המבחן, כי מסגרת טיפולית כוללנית וסגורה בין כתלי בית הסוהר מהווה עבור הנאשם גורם מארגן ומציב גבולות. משכך, לא מצא שירות המבחן לשנות מההמלצתו המקורית.

ראיות התביעה לעניין העונש

הפרקליטה המלומדת, עו"ד לינה מטר, הגישה לעיוני טיעונים כתובים לעניין העונש (סומנו **טעת/5**). בהם פורט, כי **לנאשם 1**, יליד 1972, ארבע הרשעות קודמות (אשר התיישנו זה מכבר) שעיקרן מתחום הסמים והרכוש. בגין עבירות

אלו ריצה הנאשם ארבע שנות מאסר ומחצה (במצטבר) (ראו: **טעת/2**).

הוזכר, כי הנאשם מצוי במעצר בגין מעורבותו בפרשה הנדונה כאן החל ביום 14.3.22.

טיעוני המאשימה לעניין העונש

בטיעוניה, עמדה הפרקליטה על הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו כפועל יוצא של מעשיהם של הנאשמים. הודגשה החובה להגן על בריאות הציבור מפגיעת נגע הסמים. הוזכר, כי עסקינן כאן בסם מסוכן מסוג קוקאין בכמות שאינה מבוטלת. לשיטתה של המאשימה, יש לראות בכל אישום הכולל בכתב האישום כאירוע נפרד, שכן לשיטתה, אין למצוא בינם "קשר הדוק". עוד עמדה המאשימה על התכנון המוקדם בביצוע העבירות, כחלק מהתארגנות עבריינית שבוצעה בצוותא חדא.

הפרקליטה הציגה פסיקה, שעניינה בעבירות סמים, וטענה כי בעניינו של הנאשם 1 יש לשרטט מתחם ענישה הולם, הנע בין 3 ל- 6 שנות מאסר לריצוי בפועל בגין כל אחד מהאירועים.

נוכח המקובץ ועל רקע הנתונים שלפיהם הנאשם 1 הודה בהזדמנות הראשונה וחסך זמן שיפוטי, עתרה המאשימה למקם את עונשו במרכז מתחם הענישה, תוך צבירת העונשים. עוד נתבקשתי להשית על נאשם זה עונשי מאסר על תנאי וקנס משמעותיים.

ב"כ המאשימה עמדה על הערכים המוגנים, שנפגעו כפועל יוצא ממעשיו של הנאשם 1. פורט, כי קיימת חובה להגן על הציבור מפני התופעה הקשה של התמכרות לסמים מסוכנים ומפני עבירות האלימות והרכוש הנלוות אל אלו לעתים קרובות. הפרקליטה עמדה על נסיבות ביצוע העבירה בצינה, כי הנאשם 1 שוחח עם נאשם 4 והנחה אותו לבצע את עסקת הסמים עם הסוכן במקום. במובן זה, הוא היה מי "הניע" את המפגש בין המוכר לקונה. עוד צוין, בהתייחס לנאשמים כולם, כי אלו ביצעו את העבירות המיוחסות להם עבור בצע כסף לאחר תכנון מוקדם והתארגנות.

התייחסות עדכנית מאת המאשימה למצבו הרפואי של הנאשם 1

בכל הנוגע למצבו הרפואי העדכני של הנאשם 1 ובהתאם להחלטתי, הגישה ב"כ המלומדת של המאשימה, עו"ד שטיינשניד, טיעונים בכתב הנתמכים בחוות דעתו הרפואית של ד"ר דוד אדלמן. **צוין, כי כעולה מחוות דעתו של ד"ר אדלמן, סוג הסרטן אשר אובחן אצל הנאשם - קרצינומה פילרית, הוא הסוג ההיסטולוגי הנפוץ ביותר, אשר סיכויי הסובלים ממנו להחלים גבוהים ביותר.** בהקשר זה נכתב במסגרת חוות הדעת, כי הנאשם איננו לוקה בגורמים פרוגנוסטיים שליליים הצפויים להפחית את סיכויי הישרדותו. משאלה הם פני הדברים, ציין ד"ר אדלמן במסגרת חוות דעתו, כי הנאשם יוכל להיות נתון במעקב במסגרת בית הכליאה ולקבל באמצעותו את כל הטיפולים הרלוונטיים להחלמתו (להוציא בזמן ניתוחו). נוכח הפרוגנוזה האמורה, צוין כי סיכויי החלמתו של הנאשם עומדים על 99%.

מכאן, המאשימה הפנתה במסגרת טיעוניה הכתובים לפסק הדין **בעניינו של לופוליאנסקי**, וציינה כי הנחת המוצא היא שמערך שירות בתי הסוהר וגורמי הרפואה המתפקדים בקרבו ערוכים לטפל באסירים הנתונים במצבים רפואיים שונים. הודגש, כי במערך השיקולים הכולל בגזירת הדין יש לשקלל את חומרת המעשים שבהם הורשע הנאשם, ולחרוג ממתחם הענישה ההולם רק במצבים חריגים וייחודים. הוער, כי מצבו הרפואי של הנאשם דכאן אינו נמנה עם אחד ממקרים אלו. משמע, עונש לריצוי בדרך של מאסר בפועל אינו עתיד לסכן את חייו או לקצר את תחולת חייו בצורה ניכרת. לצד זאת, המאשימה עמדה על כך שאכן יש להתחשב במידת מה במצבו הרפואי של הנאשם, אך זאת יש לבצע בגדרו של מתחם

הענישה שנקבע, כשיקול לקולה.

לסיכום, סבורה המאשימה שיש למקם את עונשו של הנאשם ברף האמצעי של מתחם הענישה ההולם.

טיעוני ההגנה לעניין העונש

מטעמו של הנאשם העיד **מר אשרף מסארווה**, אחיו. עד זה פירט על אודות בעיותיו הרפואיות של הנאשם ועל המצב הכללי ששורר בתא המשפחתי. בהקשר זה ציין, כי מאז מעצרו של הנאשם, הוא (העד) זה שדואג לפרנסת משפחתו של הנאשם. דא עקא, הוא כורע תחת נטל זה. העד פנה אל בית המשפט וציין כי היה והנאשם יקבל הזדמנות שנייה, לדעתו, קיים סיכוי גדול שהפעם הוא אכן יצליח להשתקם. העד אף פירט כי הוא עתיד לשלב את הנאשם בעסקיו לאחר שיסיים ריצוי עונשו.

ב"כ המלומד של הנאשם, עו"ד אסף גונן, העיר, בהתייחסו לדברי המאשימה, כי לדידו, שני האישומים הכלולים בכתב האישום מהווים אירוע אחד, בהתאם לכללים שהותוו בידי בית המשפט העליון בעניין זה. לשיטתו, מתחם הענישה הראוי לעניינו של הנאשם צריך לנוע בין 24 ל- 48 חודשי מאסר לריצוי בפועל. הסנגור המלומד הפנה לפסיקה הנוהגת, וציין כי בעניינו של נאשם זה הוגשו שני תסקירים מטעם שירות המבחן. הסנגור לא התעלם מכך, שנעדרת מהם המלצה שיקומית, אך ציין, כי לשיטתו, בהחלט מובעת בהם תקווה לעתיד טוב יותר עבור הנאשם. הודגש, כי הנאשם הוא אסיר למופת, שהחל בתהליך שיקום מהותי בין כותלי בית הסוהר. הודגש, כי הנאשם נטל אחריות מלאה על מעשיו והוא מבין כדבעי את הקשיים הניצבים לפתחו עד לשיקומו המלא. לאור האמור, נתבקשתי על ידי הסנגור המלומד למקם את עונשו של הנאשם בתחתית מתחם הענישה שהוצע על ידיו.

בכל הקשור להתדרדרות מצבו הרפואי של הנאשם, ולאחר שעניין בתגובת המאשימה שנתמכה בחוות דעת רפואית, ציין ב"כ המלומד של הנאשם, כי -

אין מחלוקת שהנאשם חולה בסרטן בלוטת התריס וזקוק לניתוח וכן לתקופת החלמה. ודוקו, **הסנגור המלומד לא חלק על חוות הדעת הרפואית מטעם ד"ר אדלמן**. לצד זאת, פנה הסנגור אל בית המשפט על מנת להתחשב במצבו הרפואי של הנאשם "אם בחריגה ממתחם הענישה ואף אם בהתחשבות בתוך מתחם הענישה".

הנאשם, בדבריו אל בית המשפט, ציין כי הוא מצטער על מעשיו ומתבייש באלו. הוא הוסיף כי בראייתו הוא מצוי בפתחה של תקופה חדשה עבורו והדגיש כי מאס בהתמכרותו לסמים ולכן הוא נוטל חלק בהצלחה בקבוצות הטיפוליות שבבית המעצר. כל רצונו הוא, לדבריו, לשוב לחיק משפחתו ולבנות עבורו עתיד כלכלי ואישי טוב יותר.

דין והכרעה

המעשים שבעשייתם הורשע הנאשם שלפניי חמורים מעניינם של יתר הנאשמים המעורבים עמו בכתב האישום המשותף, שכן הנאשם הוא "הרוח החיה" אשר יזמה את ביצוען של עסקאות הסמים אל מול הסוכן. הנאשם סחר פעמיים בכמות בלתי מבוטלת של סם מסוכן מסוג קוקאין והחזיק בו שלא לצריכה עצמית, תוך שהוא מפעיל את יתר הנאשמים לבצע עמו את פעולות אלו או לסייע לו. הכול כמפורט לעיל.

כידוע, העיקרון המנחה בהבניית שיקול-הדעת השיפוטי, הוא עקרון ההלימה: משמע, שימור יחס הולם בין חומרת מעשה

העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג העונש המוטל עליו ומידתו.

על מנת לשמר יחס זה, עובר לקביעת העונש יש לשרטט מתחם עונש הולם, מתוך התחשבות בערך החברתי בו פגע המעשה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ט לחוק). מכאן, לאחר קביעת המתחם, וככל שבית-המשפט לא מצא לנכון לסטות הימנו מטעמים של שיקום, ייקבע העונש המתאים לנאשם בשים לב לנסיבותיו האישיות, הללו שאינן קשורות בביצוע העבירה.

על האמור יש להוסיף, כי עת עסקינן במספר נאשמים משותפים לפרשה אחת, קיימת חשיבות מרובה **לעקרון אחדות הענישה**.

עקרון זה אינו מתמצה אך ורק ביחס העונשי- פנימי של הנאשמים באותה הפרשה (אף אם זו נדונה בכללותה במסגרתם של מותבים שונים), אלא זה מחייב גם בדיקה כדבעי "כלפי חוץ", תוך בחינת עניינו של כל נאשם ונאשם ביחס לנאשמים אחרים (שלא נכללו באותה הפרשה) בעבירות ובנסיבות דומות. על משמעות כפולה זו של עקרון אחדות הענישה עמד כב' השופט דנציגר במסגרתו של ע"פ 4597/13 **פיצו נ' מדינת ישראל**, פסקה 22 (ניתן ביום 22.9.14) בציינו כדלהלן:

"ככלל, יכול עקרון אחדות הענישה ללבוש שני פנים; האחד, כללי-חיצוני, באופן המבטיח שוויון בפני החוק ומונע אי-צדק בחריגה ממדיניות הענישה הנוהגת, על-ידי החלת שיקולי ענישה דומים על נאשמים שהעבירה בה הורשעו ונסיבותיה דומות או זהות [...]. השני, פרטני-פנימי, באופן המבטיח קיומו של יחס הולם בין עונשיהם של שותפים לאותו מעשה עבירה או פרשיה עבריינית, כך שמדרג הענישה - שבין השותפים לבין עצמם - ישקף את חלקם היחסי בפעילות העבריינית"

ודוקו, יש תמיד לזכור, כי "עקרון אחדות הענישה אינו חזות הכל. השיקול בדבר אחדות הענישה הינו שיקול אחד מבין מכלול השיקולים שעל בית המשפט לשקול על מנת להגיע לתוצאת מאוזנת המגשימה את תכלית ההגנה על עניינו של הציבור והפרט" (ע"פ 7350/12 **פלוני נ' מדינת ישראל**, פסקה 10, ניתן ביום 14.1.13).

לאחר שאמרתי דברים אלו, אצא, אפוא, לדרכי בגזירת דינו של הנאשם.

על הערכים החברתיים שבהם פגעו מעשיו של הנאשם אין צורך להכביר מילים. ביצוען של **שתי עבירות** שעניינן סחר בסמים מסוכנים (והחזקת הסם בחלקו בצוותא חדא) פוגעת בערכים **הנוגעים בשמירה על בריאות-הציבור וההגנה עליו מפני פגיעתו מעבירות הנלוות לעבירות הסמים**. נוכח **אופי הסם שנסחר** (בשתי הזדמנויות שונות) ראוי לקבוע, כי **מידת הפגיעה** בערכים הללו, כפי שזו ניבטת ממעשיו של הנאשם **היא גבוהה**.

ייאמר מיד, המאשימה טענה, כי יש לראות בכל אישום ואישום בעניינו של הנאשם כאירוע נפרד; דעתי שונה. אני סבור, כי יש להתייחס אל מכלול העבירות בעניינו כמקומות "אירוע אחד" כמשמעו של מונח זה בסעיף 40ג (א) לחוק. לטעמי קיים "קשר הדוק" בין שני האישומים כך שאלו מהווים שרשרת עבריינית אחת, אשר התבצעה בצורה דומה (סוג סם דומה והחזקתו) אל מול אותו הסוכן. חרף פער זמנים מסוים (שלושה שבועות לערך) הנפער בין ראשית המעשים לבין סופם, התוכנית העבריינית הכללית נותרה זהה. משכך, לא יהא זה נכון להשקיף על אישומים אלו כאירועים נפרדים (להרחבה על אודות "הקשר ההדוק" ראו: ע"פ 4910/13 **ג'אבר נ' מדינת ישראל**, מפי כב' השופטת ברק-ארז, ניתן ביום 29.10.14; ע"פ 9308/12 **עיסא נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 30.7.15).

סבורני, כי ראוי במקרה זה לגזור לנאשם "עונש כולל לכל העבירות בשל אותו אירוע" (סעיף 40ג(א) סיפא לחוק). משמע, כמצוות החוק, בגזירת העונש, אתחשב במספר העבירות, בתדירותן ובזיקה ביניהן. ישמר, מטבע הדברים, בגזירת העונש יחס הולם בין חומרת מכלול המעשים ומידת אשמו של הנאשם 1 לבין תקופת המאסר שיהא עליו לרצות (סעיף 40ג(ג) לחוק).

כפי שהזכרתי במסגרתו של גזר הדין שניתן זה מכבר בעניינו של הנאשמים האחרים, הרי שהשפעתו של סם הקוקאין היא הרסנית. עמד על כך כב' השופט הנדל במסגרת ע"פ 972/11 **מדינת ישראל נ' יונה** (ניתן ביום 4.7.12) בציינו כדלהלן:

"...הקוקאין נחשב, ולא בכדי, לסם קשה. זאת הן בשל השפעותיו על גוף האדם, והן בשל פוטנציאל ההתמכרות הגבוה שטמון בו. על פי רוב, לאחר נטילת הסם חווה המשתמש תחושה חזקה של אופוריה. לאחר האופוריה מגיעה ההתרסקות, שמתאפיינת בתשישות, שינה, דיכאון ממושך - וצורך עז להשיג מנת סם נוספת. נמצא גם שהמוח מסתגל במהירות לאפקט האופוריה, וכתוצאה מכך המשתמש צורך כמויות הולכות וגדלות מהסם. הגדלת מנת הסם מעצימה את הפגיעה שנגרמת למשתמש ובכלל זאת פרנויה, פאניקה ושיבוש בפעילות החשמלית של הלב עד כדי פוטנציאל להתקף או לדום לב... הפגיעה ביחיד חוזרת חלילה לפגיעה בחברה. השימוש בסם מסוג קוקאין יוצר צורך להמשיך ולהשתמש. כתוצאה מכך עליו לחפש מקורות כספיים למימון רכישת הסם, לאו דווקא בדרכים חוקיות, תוך שהוא חווה הידרדרות מתמדת בתפקוד הפיזי והקוגניטיבי שלו".

במובן זה, בית-המשפט העליון עמד לא פעם על הצורך למגר את תופעת הפצת הסמים המסוכנים (בפרט הקשים שבהם) באמצעות נקיטת יד קשה מול הסוחרים ופגיעה בשרשרת הספקת הסם. עוד נקבע כי בעבירות מסוג זה יש מקום להתייחס בין היתר **לסוג הסם ולכמותו** (ע"פ 1654/16 **שרר נ' מדינת ישראל**, פסקה 9, ניתן ביום 27.2.17).

בהקשר זה, אזכיר, כי הנאשם שלפניי **סחר פעמיים בסם מסוכן מסוג קוקאין** (98.25 גרם ו - 99.69) והחזיק בחלקו בצוותא חדא שלא לצריכה עצמית.

ככלל, גישתן של הערכאות השיפוטיות כלפי העוסקים בסמים קשים (בפרט כלפי אלו הסוחרים בהם) היא בלתי-מתפשרת וקובעת כלל של הטלת מאסר מאחורי סורג ובריה לתקופות ממושכות **מטעמים של הרתעה, גמול והלימה**.

כך למשל, בפרשה שנדונה במסגרתו של ע"פ 1478/19 **סעדי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 17.11.19) הושתו 40 חודשי מאסר לריצוי הפועל בגין סחר בסם מסוכן מסוג קוקאין (58.78 גרם).

במסגרתו של ע"פ 8367/18 **פלוני נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 12.3.19) הושתו 30 חודשי מאסר לריצוי בפועל בגין ביצוען של שתי עבירות סחר בסם מסוכן מסוג קוקאין (30 גרם ו - 50 גרם).

במסגרתו של ע"פ 7617/18 **אבאייב נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 6.3.19) הושתו 42 חודשי מאסר לריצוי בפועל בגין ביצוען של שתי עבירות סחר בסם מסוכן מסוג קוקאין (50 גרם ו - 50 גרם).

בפרשה נוספת שנדונה במסגרתו של ע"פ 1654/16 **שרר נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 27.2.17) הנ"ל, דחה בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב, שהשית על המערער עונש מאסר לריצוי בפועל בן 54 חודשים. עונש זה הושת על יסוד הודאתו של המערער (בעל עבר פלילי מכביד) בעבירות שעניינן סחר בסם

מסוכן; סיוע לסחר בסם מסוכן, והחזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית. עובדות מקרה זה לימדו, כי המערער מכר לסוכן 20 גרם קוקאין תמורת 12,500 ₪. בנוסף (במסגרת האישום השני), סייע למכירת 100 גרם קוקאין לסוכן בהזדמנות אחת, ובשנייה סייע למכירת 90 גרם קוקאין לסוכן.

[ראו בנוסף והשוו: ת"פ (מחוזי חיפה) 60189-03-22 **מדינת ישראל נ' גאנם ואח'** (ניתן ביום 11.7.23) - העוסקת בפרשה הנוגעת לאותו הסוכן דכאן; ע"פ 8367/18 **פלוני נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 12.3.19); ע"פ 3060/15 **אבו רגייג נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 21.7.15); ע"פ 2173/16 **אבו צעלוק נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 3.11.16); ע"פ 3117/12 **ארביב נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 6.9.12); ע"פ 1987/15 **דורי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 17.8.15)].

מכאן, אפנה לעיין **בנסיבות ביצוע העבירה** (מאלו המצוינות בסעיף 40ט לחוק).

הנאשם סחר בצוותא חדא בשתי הזדמנויות בסם מסוג קוקאין במשקל כולל של 197.74 גרם נטו, ללא היתר על פי דין (והחזיק בחלקו של הסם בצוותא חדא שלא לצריכה עצמית). **תפקידו וחלקו של הנאשם שלפניי הוא המרכזי ביותר, בהתייחס לנאשמים האחרים.** על פי כתב האישום המתוקן, בינו ובין הסוכן קיימת היכרות מוקדמת והוא זה אשר שוחח בתחילה עם הסוכן וסיכם עמו כי ימכור לו סם מסוכן תמורת 24,000 ₪. הוא אף סיכם את מיקום העסקה. הנאשם כיוון את הסוכן והנחה את נאשם 2 שיעביר הוראות לנאשם 4 (שהזדהה כמי שהגיע מטעמו של הנאשם). הסוכן בעצמו פנה אל הנאשם והתלונן לפניו על אודות איכותו של הסם, כמי שאחראי על העסקה. זה מצדו השיב לסוכן, כי הסמים באחריות. גם במסגרתו של האישום השני, הנאשם שוחח עם הנאשם וסיכם עמו על ביצועה של עסקה נוספת בסיועם של נאשם 3 ואיסמעיל. אין מחלוקת, אפוא, בהתאם לעובדות כתב האישום המתוקן כי הנאשם הוא "אדריכל" התוכנית העבריינית. **מעשיו של הנאשם היו מודעים ומכוונים לביצוע העסקה. חלקו בביצוע העבירה כאמור הוא המרכזי ביותר. הוא אמנם הסתייע וביצע בצוותא את העסקאות עם הנאשמים האחרים, אך קשירת הקשר והתכנון המוקדם מיוחסים בעיקר אליו. כתוצאה מביצוע מעשיו עלולים היו להיגרם נזקים ממשיים לבריאותם של בני אדם בשים לב לאופי הסמים וכמותם. בפועל, לא נגרמו נזקים כתוצאה מהמעשה, שכן הסמים סופקו לסוכן. הנאשם עשה את שעשה ככל הנראה על רקע רצונו להשיג "כסף קל". הנאשם הבין את חומרת מעשיו, יכול היה וצריך היה להימנע מלבצע את המעשים.**

בהתחשב במכלול, ראוי, לטעמי לשרטט את מתחם הענישה ככזה הנע בין **42 חודשי מאסר לריצוי בפועל לבין 65 חודשי מאסר לריצוי בפועל** לצד עונשים נלווים.

באשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה -

הנאשם **נטל אחריות על מעשיו, הודה במשפטו, חסך זמן שיפוטי ונטל אחריות מלאה על מעשיו תוך הבעת חרטה, צער ובושה. עברו הפלילי של הנאשם אינו נקי.** לחובתו זקופות ארבע הרשעות קודמות בתחום הסמים (אשר התיישנו זה מכבר). כפי שפורט בהרחבה, לא עלה בידי שירות המבחן לבוא בהמלצה טיפולית בעניינו, אך הודגש, כי מסגרת טיפולית כוללתית וסגורה בין כתלי בית הסוהר אכן יכולה להוות עבור הנאשם גורם מארגן ומציב גבולות. משמע, הנאשם החל בתהליך טיפולי מסוים בזמן מעצרו, ומשכך יש ליתן משקל מסוים לזכותו נוכח מאמציו אלו. שמעתי את אחיו, ואין ספק כי לבני משפחתו של הנאשם נגרם ויגרם נזק כלכלי פועל יוצא של מאסרו. גם בעיותיו הרפואיות של הנאשם עמדו לנגד עיניי.

כמפורט לעיל, החל ממועד הטיעונים לעונש ועד לגזירת דינו של הנאשם חלה התדרדרות במצבו. הוא חלה בסרטן בלוטת התריס ואין מחלוקת, אפוא, כי הוא זקוק לניתוח לשם הסרת הגידול.

למעשה, חוות הדעת הרפואית שהוגשה מטעמה של המאשימה מקובלת על ידי סנגורו של הנאשם. מזו עלה, כי סיכויי החלמתו של הנאשם לאחר קבלת טיפול מתאים הם גבוהים, וכולי תקווה שכך אכן יהיה. עוד עלה מחוות הדעת, כי אין בהשתתפות עונש מאסר מאחורי סורג ובריה כדי לסכן את חייו של הנאשם 1 או למנוע ממנו טיפול הולם שעלול לקצר את חייו.

משאלה הם פני הדברים, אין עסקינן כאן במקרה חריג המצדיק סטייה ממתחם העונש ההולם מטעמי צדק (ע"פ 5669/14 לופוליאנסקי נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 29.12.25). עם זאת, אין להתעלם כליל ממצבו הרפואי של הנאשם. השהות מאחורי סורג ובריה היא קשה לאדם בריא; היא קשה שבעתיים לאדם הסובל מבעיה רפואית משמעותית, הן במישור הגופני הן במישור הנפשי. החלמה ושיקום היא תקופה קשה לכל אדם; היא תקופה קשה עוד יותר למי שחירותו נשללה ממנו. משכך, ראוי להתייחס אל אדם המרצה עונש כשהוא סובל ממחלה משמעותית או כשהוא מצוי בהליכי שיקום והבראה כמי שסבלו פועל יוצא משלילת חירותו רב יותר. בכך יש להתחשב עת גוזרים את עונשו. לפיכך, החלטתי להתחשב במצבו הרפואי בגדרי מתחם הענישה שנקבע (ראו למשל להקלה שבוצעה נוכח מחלת הסרטן: ע"פ 3387/23 פלוני נ' מדינת ישראל, ניתן אך לאחרונה ביום 4.12.23)

נוכח המקובץ, מוטלים, אפוא, על הנאשם 1 עונשים כדלקמן -

(א) 46 חודשי מאסר לריצוי בפועל מיום מעצרו.

(ב) 12 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור במשך שלוש שניםעבירה על פקודת הסמים המסוכנים אשר איננה כרוכה בצריכת סם או בהחזקתו לצריכה עצמית בלבד.

(ג) קנס בן 3000 ₪ שישולם ב - 5 תשלומים חודשיים ושווים החל ביום 1.5.24. ככל שאחד התשלומים הללו לא ישולם במועדו ירצה הנאשם 6 ימי מאסר תמורתו. יוער כי מצאתי לנכון לצמצם את הקנס לאור מצבו המשפחתי הקשה ולאור חילוט סכום כסף גדול שנתפס ממנו.

(ד) בשים לב להכרזת הנאשם כסוחר סמים במסגרת הכרעת הדין ולאור בקשת התביעה במסגרת כתב האישום שאורה על חילוט סך בן 15,200 ₪ שנתפס בביתו ובהעדר טענה מצד ההגנה בעניין זה אני מורה, כמצוות החוק על חילוט הסכום האמור לטובת קופת המדינה.

זכות ערעור כחוק

ניתן היום, ט"ז טבת תשפ"ד, 28 דצמבר 2023, במעמד הצדדים.

א' לוי, שופט
[אב"ד]